

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

**Тимчасовій слідчій комісії
Верховної Ради України з
питань розслідування
можливих фактів порушення
законодавства України при
формуванні та реалізації
цінової і тарифної політики у
сферах енергетики та
комунальних послуг**

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України при формуванні та реалізації цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг за шість місяців її діяльності», внесений народними депутатами України Кучеренком О.Ю. та іншими (всього – 10 підписів) (реєстр. № 13213 від 25.04.2025)

Комітет на засіданні 29 квітня 2025 року (протокол № 228), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 28 квітня 2025 року (електронна картка документа (1870802), розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України при формуванні та реалізації цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг за шість місяців її діяльності», внесений народними депутатами України Кучеренком О.Ю. та іншими (всього – 10 підписів) (реєстр. № 13213 від 25.04.2025), на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам.

Відповідно до положень частин другої та четвертої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» тимчасова слідча комісія у визначений Верховною Радою України термін, але не пізніш як через шість місяців з дня її утворення, подає Верховній Раді України письмовий звіт про виконану роботу, а також підготовлені нею пропозиції щодо проектів актів Верховної Ради України, висновки, пропозиції та

інші матеріали, які надаються народним депутатам України для ознайомлення. Термін звіту тимчасової слідчої комісії визначається Верховною Радою України у постанові про утворення відповідної комісії.

Верховна Рада України заслуховує звіт про діяльність тимчасової слідчої комісії в будь-який час не пізніше встановленого терміну для її діяльності або на вимогу тимчасової слідчої комісії раніше цього терміну, але не більше двох разів за весь термін її діяльності (частина сьома статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Вимоги до висновків щодо роботи тимчасової слідчої комісії, особливості надання тимчасовою слідчою комісією звіту щодо її роботи визначені положеннями статей 21, 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статей 87, 88 Регламенту Верховної Ради України.

Так, результати розслідування тимчасова слідча комісія викладає в звіті, який повинен містити висновки і пропозиції про факти й обставини, які стали підставами для проведення розслідування; відомості чи обставини, встановлені тимчасовою слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується; відомості чи обставини, що не підтвердилися; факти й обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, з яких перевірка не здійснювалася (частина перша статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина перша статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Тимчасова слідча комісія при підготовці висновку щодо кожної встановленої обставини проводить голосування. Результати голосування із зазначенням кількості голосів, поданих «за», «проти», «утримався», наводяться у висновку тимчасової слідчої комісії. Висновок вважається ухваленим, якщо за нього проголосувало більше половини членів тимчасової слідчої комісії від її складу, затвердженого Верховною Радою України. Усі висновки тимчасової слідчої комісії оформляються письмово і підписуються головою та секретарем тимчасової слідчої комісії (частина друга статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України»).

У пропозиціях тимчасової слідчої комісії зазначається, яким чином мають бути використані висновки тимчасової слідчої комісії у разі прийняття Верховною Радою України рішення щодо них. Пропозиції тимчасової слідчої комісії викладаються у проекті постанови чи іншого акта Верховної Ради України і вносяться на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України – членами тимчасової слідчої комісії (частина третя статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина друга статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

У статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статті 88 Регламенту Верховної Ради України встановлені вимоги до розгляду Верховною Радою України звіту тимчасової слідчої комісії.

За результатами розгляду висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України може прийняти рішення, зокрема, взяти їх до відома; припинити повноваження тимчасової слідчої комісії, а в разі необхідності вирішити питання щодо, зокрема, направлення матеріалів тимчасової слідчої комісії до Офісу Генерального прокурора для їх вивчення та відповідного реагування; направити висновки тимчасової слідчої комісії для реагування згідно із законом відповідному органу державної влади, іншому державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі; опублікувати висновки тимчасової слідчої комісії у газеті «Голос України» з додержанням вимог закону щодо захисту інформації з обмеженим доступом, у тому числі таємної чи іншої охоронюваної законом інформації.

Комітет зазначив, що 30 жовтня 2024 року Верховною Радою України було утворено Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України при формуванні та реалізації цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг (Постанова Верховної Ради України № 4044-IX) (далі – Тимчасова слідча комісія) та визначено, що строк діяльності Тимчасової слідчої комісії становить один рік з дня її утворення, а також, що звіт про виконану роботу комісії має бути заслуханий не пізніше шестимісячного строку з дня її утворення, тобто до 30 квітня 2025 року.

Так, 25 квітня 2025 року народними депутатами України Кучеренком О.Ю. та іншими (всього – 10 підписів) було внесено на розгляд Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України про звіт Тимчасової слідчої комісії про виконану роботу за шість місяців її діяльності (реєстр. № 13213), а також, власне, звіт Тимчасової слідчої комісії (далі – Звіт), у додатку до проекту Постанови.

Відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-IX, Комітет зазначив, що проект Постанови (реєстр. № 13213) внесено на реєстрацію згідно з частиною першою статті 89, частиною другою статті 90 та частинами першою, другою і шостою статті 91 Регламенту Верховної Ради України, за підписами осіб, які мають право законодавчої ініціативи, з пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою, порівняльною таблицею та електронним файлом.

1. Щодо змісту проекту Постанови (реєстр. № 13213) та Звіту Комітет зазначив таке.

1.1. У пункті 2 проекту Постанови та пункті 2 розділу IV «Пропозиції Тимчасової слідчої комісії» Звіту (стор. 124) пропонується «Продовжити роботу Тимчасової слідчої комісії на визначений Верховною Радою України строк».

З огляду на це Комітет зауважив, що запропонована редакцію пункту 2 проекту Постанови не відповідає принципу юридичної визначеності, оскільки не можна дійти однозначного висновку, як щодо строку, на який має бути продовжена робота Тимчасової слідчої комісії, так і щодо положень, які мають бути застосовані для визначення такого строку, тому потребує доопрацювання.

1.2. У пункті 5 проекту Постанови та пункті 5 розділу IV «Пропозиції Тимчасової слідчої комісії» Звіту (стор. 124-125) пропонується «Направити звіт Тимчасової слідчої комісії до Кабінету Міністрів України, Міністерства енергетики України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Міністерства розвитку громад та територій України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Міністерства оборони України, Державної аудиторської служби України, Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України, Ради національної безпеки і оборони України, Антимонопольного комітету України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України, Офісу Генерального прокурора, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, Національного агентства з питань запобігання корупції, Бюро економічної безпеки України для розгляду в межах компетенції та відповідного реагування».

Своєю чергою, у пункті 6 проекту Постанови та пункті 6 розділу IV «Пропозиції Тимчасової слідчої комісії» Звіту (стор. 125) пропонується «Державним органам, зазначеним у попередньому пункті, у двотижневий строк поінформувати Верховну Раду України про результати розгляду звіту Тимчасової слідчої комісії».

З огляду на це Комітет зазначив, що відповідно до положень частини п'ятої статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», орган державної влади, інший державний орган, орган місцевого самоврядування чи посадова особа, визначені у постанові Верховної Ради України, інформують Верховну Раду України про результати розгляду висновків тимчасової слідчої комісії у термін, визначений постановою Верховної Ради України.

Враховуючи наведене та беручи до уваги необхідність дотримання принципу правової визначеності, як одного із елементів конституційного принципу верховенства права, Комітет зазначив також про необхідність редакційного доопрацювання пункту 6 проекту Постанови та пункту 6 розділу IV «Пропозиції Тимчасової слідчої комісії» Звіту (стор. 125) в частині визначення державних органів, які мають поінформувати Верховну Раду України про результати розгляду звіту Тимчасової слідчої комісії у двотижневий строк.

1.3. У пункті 7 проекту Постанови та пункті 7 розділу IV «Пропозиції Тимчасової слідчої комісії» Звіту (стор. 125) пропонується «Рекомендувати Офісу Генерального прокурора, Національній поліції України, Бюро економічної

безпеки України, Державному бюро розслідувань, Національному антикорупційному бюро України, Службі безпеки України забезпечити належне досудове розслідування кримінальних проваджень, відкритих за ознаками порушення законодавства, виявлених за результатами розгляду звіту Тимчасової слідчої комісії».

З огляду на це Комітет зазначив, що відповідно до положень частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Пунктом 33 частини першої статті 85 Конституції України передбачено, що до повноважень Верховної Ради України належить здійснення парламентського контролю у межах, визначених Конституцією України та законом.

Згідно з положеннями частини першої статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» результати розслідування тимчасова слідча комісія викладає у письмовому звіті, який має містити висновки і пропозиції про: факти і обставини, які стали підставами для проведення розслідування; відомості чи обставини, встановлені тимчасовою слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується; відомості чи обставини, що не підтвердилися; факти і обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, з яких перевірка не здійснювалася.

Своєю чергою, при розгляді висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України в разі необхідності вирішує питання, зокрема, щодо: направлення матеріалів тимчасової слідчої комісії Генеральному прокурору для їх вивчення та відповідного реагування; направлення висновків тимчасової слідчої комісії для реагування відповідному державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі згідно із законом (підпункти 1 та 3 частини четвертої статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Разом з цим, висновки і пропозиції тимчасової слідчої комісії не є вирішальними для органів, які здійснюють кримінальне провадження (частина четверта статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина п'ята статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Враховуючи наведене, Комітет привернув увагу до позиції Конституційного Суду України, яка викладена у рішенні від 11 квітня 2000 року № 4-рп, зокрема: «Як випливає із статті 19 Конституції України та чинного законодавства, органи державної влади... їх представники не повинні втручатись у діяльність прокуратури... Це стосується і Верховної Ради України, її органів та народних депутатів України. Такий висновок випливає з того, що Конституція України серед повноважень Верховної Ради України безпосередньо не передбачає здійснення контролю за діяльністю прокуратури, а правом надавати собі додаткові контрольні повноваження шляхом прийняття відповідного закону Верховна Рада України не наділена».

Крім цього, Комітет звернув увагу на позицію Великої Палати Верховного Суду, яка викладена в Постанові Верховного Суду від 28.04.2021 (Справа № 9901/167/20):

«56. Як зазначалось, пункт 1 частини третьої статті 23 Закону № 400-IX надає Верховній Раді України при розгляді висновків і пропозицій ТСК можливість у разі необхідності лише вирішити питання щодо направлення матеріалів слідчої комісії до Генеральної прокуратури України для їх вивчення та відповідного реагування.

57. Отже, Верховна Рада України не наділена повноваженнями здійснювати контроль за процесуальною діяльністю органів досудового розслідування і прокуратури та надавати рекомендації вжити заходів реагування за фактами, наведеними у попередньому звіті ВРУ, поновлювати та/або зупиняти, відновлювати або припиняти кримінальні провадження тощо, а лише може направити висновок Тимчасової слідчої комісії для відповідного реагування»¹.

Крім цього Комітет зауважив, що запропонована редакція пункту 7 проекту Постанови передбачає, що Офісом Генерального прокурора, Національною поліцією України, Бюро економічної безпеки України, Державним бюро розслідувань, Національним антикорупційним бюро України, Службою безпеки України має бути «забезпечено належне досудове розслідування кримінальних проваджень ... виявлених за результатами розгляду звіту Тимчасової слідчої комісії», що вбачається, як імперативний припис для цих суб'єктів розпочати відповідні розслідування.

Враховуючи зазначене, Комітет вбачає за необхідне виключити пункт 7 проекту Постанови, змінивши нумерацію наступного пункту. Разом з цим, і у Звіті варто виключити пункт 7 розділу IV «Пропозиції Тимчасової слідчої комісії» (стор. 125), також змінивши нумерацію наступного пункту.

1.4. У пункті 8 проекту Постанови та пункті 8 розділу IV «Пропозиції Тимчасової слідчої комісії» Звіту (стор. 125) пропонується «Звіт Тимчасової слідчої комісії опублікувати в газеті «Голос України», а також оприлюднити на офіційному веб-сайті Верховної Ради України».

Комітет зазначив, що відповідно до частини п'ятої статті 7 Регламенту Верховної Ради України Апарат Верховної Ради України забезпечує ведення бази даних нормативно-правової інформації «Законодавство України», що містить, у тому числі, еталонні електронні тексти оригіналів прийнятих Верховною Радою України актів, відтак, і Постанова Верховної Ради України і Звіт як додаток до неї вже є обов'язковими для розміщення на офіційному веб-

---

¹ Постанова Верховного Суду від 28 квітня 2021 року про визнання протиправним та скасування підпункту 4 пункту 3 Постанови Верховної Ради України «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України для здійснення парламентського контролю за розслідуваннями нападів на Катерину Гандзюк та інших громадських активістів протягом 2017-2018 років» від 17 червня 2020 року № 712-ІХ.

сайті Верховної Ради України. Водночас, Верховна Рада України може прийняти рішення опублікувати висновки тимчасової слідчої комісії у газеті «Голос України».

Відтак, у пункті 8 проекту Постанови та пункті 8 розділу IV «Пропозиції Тимчасової слідчої комісії» Звіту (стор. 125) варто виключити положення, які передбачають оприлюднення на офіційному веб-сайті Верховної Ради України Звіту Тимчасової слідчої комісії.

Окремо Комітет привернув увагу до положень частини п'ятої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», якими передбачено, що питання про заслуховування звіту, висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії позачергово без голосування включається до порядку денного пленарних засідань Верховної Ради України наступного дня пленарних засідань після дня подання звіту, висновків і пропозицій та розглядається першим на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Враховуючи зазначене, Комітет ухвалив висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України при формуванні та реалізації цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг за шість місяців її діяльності», внесений народними депутатами України Кучеренком О.Ю. та іншими (всього – 10 підписів) (реєстр. № 13213 від 25.04.2025), та прийняв рішення направити його Тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України при формуванні та реалізації цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова Комітету

С.В. КАЛЬЧЕНКО

